

Museoväki'18

Suomen museoliitto teki touko-kesäkuussa 2018 kyselyn, jonka tarkoituksena oli kartoittaa museoissa työskentelevien ikäjakaumaa, koulutusta, työtehtäviä ja kokemuksia työelämästä. Vastauksia kertyi kaikkiaan 738 Internetin välityksellä. Vastaava tiedustelu on tehty kolme kertaa aiemmin viiden vuoden välein: kesällä 2003, 2008 ja 2013, jolloin vastaajia oli 725, 780 ja 909. Näiden kyselyjen tuloksia on mainittu vertailutietoina suluissa. Kyselyn tuloksia arvioitaessa on syytä muistaa, että satunnaisvirheiden todennäköisyys kasvaa, mitä pienemmistä vastaajien osajoukoista on kysymys. Satunnaisuus saattaa selittää myös joitain muutoksia tutkimusten välillä. Tulosten analysoinnista on vuosina 2003–2018 vastannut Työväenmuseo Werstaan johtaja Kalle Kallio.

1. Työnantaja		2018	2013	2008
Valtio	61	8 %	(12 %)	(20 %)
Kunta	420	57 %	(58 %)	(57 %)
Yksityinen (esim. säätiö, yhdistys, yritys)	241	33 %	(30 %)	(23 %)
2. Museotyyppi		2018	2013	2008
Taidemuseo	162	22 %	(28 %)	(28 %)
Kulttuurihistoriallinen museo	349	48 %	(46 %)	(46 %)
Erikoismuseo	170	23 %	(24 %)	(20 %)
Luonnontieteellinen museo	32	4 %	(1 %)	(6 %)
3. Museon koko työyhteisönä		2018		
Iso (yli 50 työntekijää)	177	24 %		
Keskisuuri (noin 15–50 työntekijää)	270	37 %		
Pieni (alle 15 työntekijää)	289	39 %		

Kolme ensimmäistä kysymystä on tehty lähinnä vastaajien taustoittamista varten – Museotilastohan kertoisi tarkemmat tiedot henkilökunnan jakautumisesta erilaisiin museoihin. Toki ensimmäisessä kysymyksessä myös näkyy valtion museoiden määrän väheneminen, kun Kansallisgallerian ja yliopistojen museoiden hallintomalli on muuttunut. Vuonna 2013 kysely tavoitti erittäin heikosti luonnontieteilijöitä ja vuoden 2018 kyselyssä on saatu aiempaa vähemmän vastauksia taidemuseoista. Kolmas kysymys on uusi ja sen avulla pyritään selvittämään, miten museon koko vaikuttaa työyhteisöihin.

Kyselystä on tiedotettu joka kerta hieman eri tavoin: vuonna 2003 käytössä oli vielä paperinen jäsenpostitus, lomakkeita kopioitiin museoissa ja sen sai palauttaa myös kirjeitse. Vuonna 2008 tieto kyselystä lähetettiin Julius-lehdessä, sähköpostilla museonjohtajille edelleen lähetettäväksi sekä Museopostiin. Vuosina 2013 ja 2018 käytössä olivat sähköinen uutiskirje, Museoposti sekä sosiaalinen media. Myös jakelu selittää vastaajamäärän muutoksia ja mahdollisia vinoumia tuloksissa.

Vuoden 2018 vastaajamäärä on riittävä tuottamaan luotettavia vastauksia, kun tarkastellaan museoiden henkilökuntaa yleisellä tasolla. Luotettavuus kuitenkin heikkenee mitä pienempiä vastaajien osajoukkoja tarkastellaan.

4. Sukupuoli		2018	2013	2008	2003
nainen	583	79 %	(81 %)	(77 %)	(78 %)
mies	143	19 %	(19 %)	(23 %)	(22 %)
muu	8	1 %	(–)	(–)	(–)

Sukupuolijakauma on viidentoista vuoden aikana jonkin verran naisistunut, mutta on myös mahdollista, että kysely ei ole tavoittanut miesvoittoisempia työntekijäryhmiä. Vuoden 2013 tuloksia selitti

luonnontieteellisten museoiden miesvastaajien puuttuminen. Naisten osuus näyttäisi pidemmällä aikavälillä vahvistuneen erityisesti taidemuseoissa, mutta myös kulttuurihistoriallisissa museoissa. Muu sukupuoli oli nyt ensimmäistä kertaa vaihtoehtona.

5. Syntymävuosi		2018	2013	2008	2003
–1945	0	–	(0 %)	(3 %)	(7 %)
1946–1950	0	–	(5 %)	(10 %)	(12 %)
1951–1955	50	7 %	(10 %)	(10 %)	(13 %)
1956–1960	113	16 %	(14 %)	(17 %)	(18 %)
1961–1965	94	13 %	(14 %)	(16 %)	(15 %)
1966–1970	84	12 %	(13 %)	(13 %)	(14 %)
1971–1975	99	14 %	(14 %)	(12 %)	(13 %)
1976–1980	115	16 %	(14 %)	(13 %)	(6 %)
1981–1985	92	13 %	(12 %)	(6 %)	(1 %)
1986–1990	53	7 %	(4 %)	(0 %)	(–)
1991–1995	11	2 %	(0 %)	(–)	(–)
1996–	3	0 %	(–)	(–)	(–)

Vastaajien keski-ikä oli 47 vuotta (45 vuotta 2013, 44 vuotta 2008 ja 43 vuotta 2003). Museoiden työntekijöiden keski-ikä on noussut, mikä johtuu ainakin kolmesta eri tekijästä: myöhäisemmästä eläköitymisistä, viime vuosien heikosta työllisyystilanteesta ja museoalan menneistä kasvukausista. Luonnontieteellisten museoiden työntekijät olivat keskimäärin neljä vuotta muiden museoiden työntekijöitä nuorempia ja kunnallisten museoiden keskimäärin puolitoista vuotta muita vanhempia.

6. Tulo museotalle		2018	2013	2008	2003
–1985	90	12 %	(17 %)	(24 %)	(33 %)
1986–1990	86	12 %	(10 %)	(13 %)	(16 %)
1991–1995	60	8 %	(11 %)	(10 %)	(11 %)
1996–2000	94	13 %	(13 %)	(18 %)	(26 %)
2001–2005	109	15 %	(19 %)	(22 %)	(14 %)
2006–2010	131	18 %	(22 %)	(13 %)	(–)
2011–2015	116	16 %	(8 %)	(–)	(–)
2016–	47	6 %	(–)	(–)	(–)

Keskimääräinen tulovuosi museotalle oli 2001 (1998 vuonna 2013, 1994 vuonna 2008 ja 1990 vuonna 2003). Viidentoista vuoden aikana museoalan työurat ovat siis pidentyneet neljällä vuodella ja keskimääräinen museoammattilainen on tehnyt 17 vuoden työuran. Erikoismuseoiden vastaajat ovat olleet alalla kaksi ja luonnontieteellisten museoiden seitsemän vuotta muita vähemmän, kulttuurihistoriallisissa ja kunnallisissa museoissa työurat olivat keskimäärin kaksi vuotta muita pidempiä.

7. Työsuhde		2018	2013	2008	2003
toistaiseksi voimassa oleva	599	82 %	(76 %)	(74 %)	(74 %)
määräaikainen	123	17 %	(24 %)	(26 %)	(26 %)
freelancer, yrittäjä tai itsensä työllistäjä	9	1 %	(–)	(–)	(–)

Vakituisten keski-ikä oli 48 vuotta (47 vuonna 2013, 47 vuonna 2008 ja 45 vuonna 2003), epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien 39 vuotta (36, 36, 37). Vakituiset olivat tulleet museotalle keskimäärin vuonna 1999, muut kymmenen vuotta myöhemmin (ikäero on kasvanut vuodella).

Ikäryhmittäin tarkasteltuna epätyypillisissä työsuhteissa työskenteleviä oli eniten alle 30-vuotiaissa, 62 prosenttia (85 % vuonna 2013). 30–39 -vuotiaissa 35 % (36 %), 40–49 -vuotiaissa 16 % (17 %) ja 50 vuotta täyttäneissä 6 % (8 %).

Naisista epätyypillisissä työsuhteessa oli 18 prosenttia (25 % vuonna 2013), miehistä 17 % (20 %). Alle 40-vuotiaista naisista epätyypillisissä työsuhteissa oli 36 % (47 %), miehistä 42 % (45 %). Yli 40-vuotiaissa epätyypillisissä työsuhteessa oli naisista 7 % (12 %), miehistä 9 % (10 %).

Museon omistajan mukaan ryhmiteltynä määräaikaissa työsuhteessa työskenteleviä oli valtion museoissa 27 % (29 % vuonna 2013), kunnallisissa 15 % (23 %) ja yksityisissä 20 % (25 %). Isoissa museoissa oli eniten vakituisia työntekijöitä 86 %, keskiuurissa 80 % ja pienissä 81 %.

8. Työtehtävä	2018	2013	2008
museonjohtaja	84 11 %	(7 %)	(9 %)
muu esimiesasema	85 12 %	(12 %)	(8 %)
toimihenkilötehtävä	438 60 %	(61 %)	(56 %)
työntekijätehtävä	125 17 %	(20 %)	(26 %)

Muutokset vuosien 2008–2018 välillä selittyvät todennäköisesti kyselyn erilaisella jakelulla, eivät työntekijärakenteen todellisella muutoksella. On epätodennäköistä, että museonjohtajien määrä olisi lisääntynyt ja työntekijöiden vähentynyt, vaikka esimerkiksi ulkoistamisten myötä työntekijätehtävät olisivat myös jonkin verran voineet vähentyä.

Museonjohtajien keski-ikä oli 54 (52 vuonna 2013) vuotta, esimiesten 49 (49), toimihenkilöiden 47 (45) ja työntekijöiden 43 (42) vuotta. Museonjohtajat olivat tulleet museoalalle keskimäärin vuonna 1994 (1990), esimiehet 1998 (1994), toimihenkilöt 2001 (1998) ja työntekijät 2007 (2004). Museonjohtajista 70 % oli naisia (77 %), esimiehistä 79 % (72 %), toimihenkilöistä 85 % (88 %) ja työntekijöistä 66 % (67 %).

9. Eniten työaikaa vaatii	2018	2013	2008	2003
avoinnapiito	67 9 %	(11 %)	(12 %)	(15 %)
hallinto, johtaminen, kehittäminen	97 13 %	(12 %)	(13 %)	(14 %)
kokoelmien hoito	132 18 %	(21 %)	(22 %)	(23 %)
museopedagogiikka	55 8 %	(8 %)	(6 %)	(5 %)
näyttelytoiminta	90 12 %	(15 %)	(15 %)	(15 %)
tiedotus ja markkinointi	24 3 %	(5 %)	(5 %)	(5 %)
tutkimus- ja asiantuntijatehtävät	92 13 %	(15 %)	(14 %)	(8 %)
tasaisesti useimpiin	175 24 %	(13 %)	(14 %)	(15 %)

Tämän kysymyksen muotoilu on jonkin verran muutettu vuosien varrella, mikä vaikuttaa tuloksiin. Viimeisin vaihtoehto oli aiemmin rajattu ”kaikkiin” edellä mainittuihin tehtäviin ja vuodelle 2018 se rajattiin ”useimpiin”, mikä selittänee vaihtoehdon kasvanutta suosiota. Kysymyksellä on haluttu rajata ryhmät riittävän suuriksi, mikä mahdollistaisi vertailun eri työtehtävien välillä. Yksittäisen vastaajan tasolla kysymys ei luonnollisesti voi antaa koko kuvaa työtehtävien kirjosta.

Naisvaltaisin alue oli tiedotus, jonka päätyökseen ilmoittavista kaikki olivat naisia (89 % vuonna 2013), museo-opetuksessakin naisten osuus oli 95 prosenttia (95 %). Eniten miehiä oli jälleen näyttelyitä tekevien joukossa, 36 prosenttia (30 %).

Nuorimpia olivat avoinnapidossa työskentelevät: heidän keski-ikänsä oli 42 vuotta (41 vuonna 2013). Vastaavasti iäkkäimpiä, keskimäärin 53-vuotiaita olivat hallinnossa työskentelevät (50).

Museoalan kokemusta oli eniten hallinnon parissa työskentelevillä. He olivat tulleet museoalalle keskimäärin vuonna 1995 (1995 vuonna 2013). Vähiten työkokemusta oli avoinnapidon henkilökunnalla. He olivat aloittaneet keskimäärin vuonna 2009 (2004).

Koulutukseltaan hallintotyötä tekevät olivat korkeimmin koulutettuja: ylemmän korkeakoulututkinnon oli heistä suorittanut 78 prosenttia, museo-opetusta ja tutkimustyötä tekevästä 72 %. Vähiten, eli 37 prosenttia, oli ylempiä korkeakoulututkintoja avoinnapitohenkilökunnalla.

Epättyypillisissä työsuhteissa työskenteleviä oli eniten tutkimuksessa 29 prosenttia. Avoinnapidossa epättyypillisiä työsuhteita oli 27 prosentilla, mutta määräaikaisten osuus lienee todellisuudessa suurempi, koska kysely oli suunnattu yhtäjaksoisesti vähintään puoli vuotta alalla olleille. Vähiten, noin 9 prosenttia, oli hallinnon parissa työskentelevien ryhmässä.

Museotyypeittäin eroteltuna	taidemuseo	kulttuurihistoriallinen	erikoismuseo
avoinnapito, valvonta ja yleisöpalvelu	13 % (11 %)	7 % (10 %)	11 % (12 %)
hallinto	16 % (12 %)	11 % (11 %)	14 % (14 %)
kokoelmien hoito	14 % (18 %)	22 % (20 %)	15 % (26 %)
museo-opetus	8 % (9 %)	9 % (9 %)	5 % (7 %)
näyttelytoiminta	18 % (24 %)	10 % (11 %)	12 % (12 %)
tiedotus ja markkinointi	3 % (10 %)	2 % (2 %)	4 % (4 %)
tutkimus ja asiantuntijatehtävät	5 % (7 %)	16 % (23 %)	11 % (10 %)
tasaisesti kaikkiin	23 % (10 %)	23 % (14 %)	28 % (16 %)

Vertailuluku on vuodelta 2013. Vertailussa on huomattava, että vuoden 2018 kysymyksissä kaikki työtehtävät oli määritelty väljemmin kuin viisi vuotta sitten.

Museon koon mukaan eroteltuna	iso (yli 50 hlö)	keskisuuri (15-50)	pieni (alle 15 hlö)
avoinnapito, valvonta ja yleisöpalvelu	6 %	11 %	9 %
hallinto	14 %	12 %	14 %
kokoelmien hoito	19 %	21 %	14 %
museo-opetus	10 %	7 %	6 %
näyttelytoiminta	16 %	10 %	12 %
tiedotus ja markkinointi	4 %	5 %	2 %
tutkimus ja asiantuntijatehtävät	18 %	17 %	6 %
tasaisesti kaikkiin	13 %	17 %	37 %

10. Koulutus	2018	2013	2008	2003
tohtori	22 3 %	(3 %)	(4 %)	(3 %)
liseniaatti	10 1 %	(1 %)	(2 %)	(2 %)
useita ylempiä korkeakoulututkintoja	23 3 %			
yksi ylempi korkeakoulututkinto	447 61 %	(59 %)	(49 %)	(47 %)
ylempi AMK-tutkinto	21 3 %			
useita alempia korkeakoulututkintoja	15 2 %			
yksi alempi korkeakoulututkinto	81 11 %	(11 %)	(12 %)	(13 %)
AMK-tutkinto	72 10 %	(9 %)	(9 %)	(8 %)
useita AMK-tutkintoja	6 1 %			
muu tutkinto	126 17 %	(16 %)	(22 %)	(22 %)
opiskelija	16 2 %	(1 %)	(3 %)	(5 %)

Kyselyyn sai vuonna 2018 antaa useita vastauksia, aiemmin vain yhden (732 vastaajaa valitsi 839 vaihtoehtoa). Tästä syystä tuoreet vastaukset kuvaavat koulutustasoa hieman tarkemmin kuin edellisissä tutkimuksissa. Seuraavissa tarkemmissa tarkasteluissa on kuitenkin ryhmitelty vastaajia vanhaan malliin siten, että rinnakkaistutkintoja suorittaneet on sisällytetty vain ns. ylimmän tutkintonsa vastaajiin.

Keski-ikältään vanhimpia olivat tohtorit ja liseniaatit, 56-vuotiaita (55-vuotiaita 2013). Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet olivat keskimäärin 46-vuotiaita (43), alemman 47-vuotiaita (47). Ammattikorkeakoulun käyneet ilmoittivat iäkseen keskimäärin 47 vuotta (45). Muun koulutustaustan ilmoittaneiden keski-ikä oli 54 vuotta (51) ja kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden 36 vuotta (33).

Ikäryhmittäin tarkasteltuna ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita oli runsaasti jo alle 30-vuotiaissa, 52 prosenttia (47 % vuonna 2013). 30–39 -vuotiaissa 76 % (75 %), 40–49 -vuotiaissa 80 % (71 %) ja 50 vuotta täyttäneissä 64 % (53 %). Yhteenvedona voi todeta, että alan koulutustaso on vuosien myötä noussut selvästi.

Tohtoreista ja lisensiaateista epätyypillisessä työsuhteessa oli 16 prosenttia (13 %), ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista 18 % (25 %), alemman 31 % (27 %), ammattikorkeakoulutetuista 18 % (24 %), muun koulutuksen suorittaneista 11 % (18 %) ja opiskelijoista 58 % (82 %).

11. Vastaako työ koulutusta	2018	2013	2008	2003
Enimmäkseen	454 62 %	(59 %)	(58 %)	(54 %)
Osittain	204 28 %	(29 %)	(28 %)	(31 %)
Vähän	52 7 %	(10 %)	(9 %)	(10 %)
Ei lainkaan	26 4 %	(3 %)	(5 %)	(5 %)

Ikäryhmittäin tarkasteltuna työ vastasi enimmäkseen koulutusta alle 30-vuotiaista 55 prosentin (42 % vuonna 2013) mielestä. Näin vastasi 30–39 -vuotiaissa 56 % (58 %), 40–49 -vuotiaissa 70 % (59 %) ja 50 vuotta täyttäneissä 62 % (63 %). Naisista työ vastasi enimmäkseen koulutusta 63 prosentin (61 %) mielestä, miehistä 57 prosentin (51 %).

Koulutuksen mukaan jaoteltuna tohtoreista ja lisensiaateista työ vastasi koulutusta enimmäkseen 60 prosentin (54 %) mielestä, ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista 66 % (65 %) ja alemman 51 % (55 %). Ryhmään ”muu koulutus” lukeutuvista 50 prosenttia (51 %) katsoi työn vastaavan enimmäkseen koulutusta. Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista työ vastasi koulutusta 48 % (45 %) mielestä. Muun koulutuksen ja amk-koulutuksen suorittaneiden kohdalla työn vastaavuus nousisi, jos vastauksissa huomioitaisiin myös rinnakkaisen yliopistotutkinnon suorittaneet. Varsinaisista opiskelijoista 67 % mielestä (55 %) työ vastasi koulutusta, joskin ilman muuta koulutus pohjaa olevia opiskelijavastaajia oli hyvin vähän (n=12).

Työtehtävien perusteella jaoteltuna eniten koulutusta vastaavaa työtä oli tutkimus. Pääasiassa tutkimustyötä tekevästä 82 prosenttia (70 %) sanoi työn vastaavan koulutusta. Kysymykseen vastasi ”enimmäkseen” 67 prosenttia kokoelmassa (64 %) ja 65 prosenttia museo-opetuksessa (69 %) työskentelevistä, 64 prosenttia näyttelyissä (69 %), 61 prosenttia hallinnossa (63 %), 59 prosenttia tiedotuksessa (48 %) ja 59 prosenttia kaikkia työtehtäviä tekevästä (62 %). Avoinnapidon henkilökunta katsoi työn vähiten vastaavan koulutusta: ”enimmäkseen” vastasi vain 25 prosenttia (16 %) ja vaihtoehdon ”vähän” tai ”ei lainkaan” valitsi peräti 37 prosenttia (46 %).

12. Pääaine (vain korkeakouluopintoja suorittaneet)	2013	2008	2003
taidehistoria	159 25 %	(29 %)	(30 %)
historia-aineet	137 22 %	(21 %)	(17 %)
kansatiede tai etnologia	105 17 %	(18 %)	(19 %)
arkeologia	34 5 %	(6 %)	(7 %)
muut aineet	259 37 %	(27 %)	(24 %)

Tämä kysymys on muuttunut aiemmista vuosista siltä osin, että useampia tutkintoja suorittaneet vastaajat ovat voineet myös valita useampia pääaineita (629 vastaajaa valitsi 694 vaihtoehtoa). Sama vastaaja voi siten tulla huomioiduksi useampaan kertaan alla olevissa tarkemmissa vertailuissa.

Muista aineista suosituimpia olivat konservointi (31 vastaajaa), folkloristiikka (27), luonnontieteelliset aineet (24), kauppatieteet (19), taidekasvatus (16), yhteiskuntatieteet (11), kulttuuriperinnön tutkimus (11), yhteiskuntatieteet (11), kasvatustieteet (10), kielet (10), antropologia (10), kirjallisuustiede (6) ja it-alat (2). Näiden valmiiden vaihtoehtojen ulkopuolelta jonkin muun pääaineen ilmoitti 82 vastaajaa.

Pääaineiden suosio vaihtelee eri ikäryhmissä. Historian aiemmissa tutkimuksissa noussut suosio näyttäisi nyt vakiintuneen: alle 30-vuotiaista historiaa on pääaineenaan lukenut 21 %, 30–39 -vuotiaista 24 %, 40–49 -vuotiaista 21 % ja 50 vuotta täyttäneistä 16 prosenttia. Kansatieteen kehitys on ollut laskeva: alle 30-vuotiaista kansatiedettä on pääaineenaan lukenut 6 %, 30–39 -vuotiaista 6 %, 40–49 -vuotiaista 17 % ja 50 vuotta täyttäneistä 22 prosenttia. Taidehistoria on pääaineista suosituin, mutta sekin on painottunut varttuneempiin ikäryhmiin: alle 30-vuotiaista taidehistoriaa on pääaineenaan lukenut 6 %, 30–39 -vuotiaista 13 %, 40–49 -vuotiaista 25 % ja 50 vuotta täyttäneistä 29 prosenttia. Muiden pääaineiden suosio on vähäisempää varttuneimmissa ikäpolvissa: alle 30-vuotiaista muita kuin kolmea suosituinta pääaineita on lukenut 68 %, 30–39 -vuotiaista 56 %, 40–49 -vuotiaista 38 % ja 50 vuotta täyttäneistä 33 prosenttia.

Työn ja koulutuksen vastaavuudessa oli ilmeisiä ainekohtaisia eroja. Koulutuksen katsoi ”enimmäkseen” vastaavan työtä 75 % taidehistoriaa, 73 % kansatiedettä, 69 % historiaa ja 49 % kaikkia muita pääaineita opiskelleista. Muiden aineiden ryhmässä yksittäisten aineiden vastaajamäärät ovat liian alhaisia keskenään vertailtavaksi vaikka vastaukset selvästi vaihtelevat aineittain: esimerkiksi konservointia opiskelleista 71 %, arkeologeista 53 % ja luonnontieteilijöistä 38 % katsoi työn vastaavan enimmäkseen koulutustaan.

13. Museologian opinnot	2018	2013	2008	2003
ei	251 35 %	(36 %)	(40 %)	(47 %)
yliopistollinen museokurssi	64 9 %	(10 %)	(16 %)	(24 %)
Verso I -verkkokurssi	21 3 %	(3 %)	(4 %)	–
muu museologian kurssi	31 4 %	(3 %)	(4 %)	–
museologian perusopinnot (25 op)	287 40 %	(35 %)	(29 %)	(26 %)
museologian aineopinnot (60 op)	96 13 %	(11 %)	(7 %)	(3 %)
museologian syventävät tai enemmän	6 1 %	(2 %)	–	–
museologian maisteriopinnot	8 1 %	–	–	–

Tähän kysymykseen pyydettiin vastauksia vain korkeakouluopintoja suorittaneilta, mutta ei-vaihtoehdon oli todennäköisesti epähuomiossa valinnut 53 muutakin vastaajaa (23 vuonna 2013). Näitä ei ole kuitenkaan poistettu aineistoista ja tulokset on raportoitu yllä aineiston mukaisesti. Kysymys on myös muuttunut aiemmista vuosista siltä osin, että vastaaja on voinut valita useampiakin vaihtoehtoja (715 vastaajaa valitsi 764 vaihtoehtoa). Päällekkäisiä vastauksia ja edellä mainittuja virheitä poistamalla kuitenkin saadaan vertailukelpoisena lukuna selville, että korkeakouluopintoja suorittaneista vastaajista 58 % on opiskellut vähintään museologian perusopinnot (48 % vuonna 2013, 36 % vuonna 2008 ja 29 % vuonna 2003).

Museotyypeittäin museologiaa oli opiskeltu eniten kulttuurihistoriallisissa ja erikoismuseoissa, näitä selvästi vähemmän taidemuseoissa ja kaikkein vähiten luonnontieteellisissä museoissa.

Pääaineittain verrattuna kansatieteilijöistä 71 prosentilla (70 % vuonna 2013) oli vähintään museologian perusopinnot suoritettu. Vastaavasti arkeologiassa osuus oli 68 % (58 %), historiassa 61 % (53 %), taidehistoriassa 54 % (41 %) ja ”muissa pääaineissa” 38 % (37 %). Folkloristit tosin parantavat muiden pääaineiden tuloksia merkittävästi, koska heistä peräti 78 % oli suorittanut vähintään museologian perusopinnot.

Museologian opintoja on voinut opiskella jo pitkään, eivätkä ne ole enää nuorimpien ikäluokkien tunnusmerkki. Yliopistotutkinnon suorittaneiden mutta ei museologiaa opiskelleiden keski-ikä on 46 vuotta (46 vuonna 2013) ja alalle on tultu keskimäärin vuonna 2002. Museologian perus- tai aineopinnot suorittaneiden keski-ikä on jo 44 vuotta (39) ja alalle on tultu keskimäärin vuonna 2002. Sen sijaan yliopistollisen museokurssin suorittaneet ovat jo keskimäärin 60-vuotiaita (60) ja tulleet alalle vuonna 1987.

Museologian opiskelu on yleistynyt voimakkaasti, viimeisen viiden vuoden aikana myös sukupuolierot ovat kaventuneet. Vähintään perusopinnot on suorittanut 60 % (52 % vuonna 2013) yliopistotutkinnon suorittaneista naisista ja 46 % (27 %) miehistä. Akateemisesti koulutetuista miehistä enää 36 prosenttia (53 %) ei ole opiskellut kurssiakaan museologiaa, naisista vain 25 prosenttia (32 %).

Museologian opiskelu näkyy myös siinä, vastaako työ koulutusta. Korkeakouluopintoja ja siten myös museologiaa suorittamattomista 49 prosentin mielestä työ vastasi enimmäkseen koulutusta. Korkeakouluopintoja suorittaneista, mutta ei museologiaa lukeneista, työ vastasi enimmäkseen koulutusta 51 prosentin mielestä. Yliopistollisen museokurssin tai Verso I:n käyneistä 66 % mielestä työ vastasi koulutusta. Museologian perus-, aine- tai syventävät opinnot suorittaneista 69 prosenttia katsoi työn enimmäkseen vastaavan koulutusta. Aineopintojen osalta vastaavuus oli 71 % ja tätä laajempien museologian opintojen kohdalla 77 %. Museologian opiskelulla on selvä positiivinen yhteys työn ja koulutuksen vastaavuuteen. Sama yhteys on osoitettu myös aiemmissa Museoväki-tutkimuksissa.

14. Työilmapiiri		2018	2013	2008	2003
erinomainen	143	20 %	(14 %)	(13 %)	(12 %)
hyvä	384	52 %	(58 %)	(52 %)	(48 %)
tydyttävä	172	23 %	(23 %)	(29 %)	(32 %)
huono	34	5 %	(5 %)	(6 %)	(8 %)

Naisista 71 prosenttia (72 % vuonna 2013) ja miehistä 78 prosenttia (71 %) piti työpaikkansa ilmapiiriä erinomaisena tai hyvänä.

Ikäryhmittäin alle 30-vuotiaista ilmapiiriä piti erinomaisena tai hyvänä 88 prosenttia (78 % vuonna 2013), 30–39-vuotiaista 76 % (74 %), 40–49-vuotiaista 70 % (73 %) ja 50 vuotta täyttäneistä 71 % (69 %).

Valtion museoiden työntekijöistä ilmapiiriä piti erinomaisena tai hyvänä 77 prosenttia (73 %), kunnallisissa museoissa 68 % (69 %), yksityisissä museoissa 78 % (79 %). Museotyyppien välille eroja ei käytännössä muodostunut. Suurissa museoissa tyytyväisiä oli 70 %, keskiuurissa 67 % ja pienissä 77 %.

Työtehtävittäin vertailtuna tyytyväisimpiä ilmapiiriinsä olivat hallinnon työntekijät 85 % ja kaikkia tehtäviä tekevät 78 %. Tyytyväisyys näyttelyiden kanssa työskentelevien osalta oli laskenut selvästi ja oli ryhmistä alhaisin: 58 %. Muiden työtehtävien parissa ilmapiiriä piti hyvänä tai erinomaisena 67–73 %.

Vakituisista työntekijöistä ilmapiiriä piti erinomaisena tai hyvänä 71 prosenttia, epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevistä 84 prosenttia.

15. Työuupumus		2018	2013	2008	2003
ei koskaan	44	6 %	(4 %)	(5 %)	(4 %)
harvoin	190	26 %	(29 %)	(25 %)	(22 %)
joskus	349	47 %	(48 %)	(50 %)	(50 %)
viikoittain	119	16 %	(16 %)	(15 %)	(19 %)
päivittäin	34	5 %	(4 %)	(4 %)	(5 %)

Työuupumuksella ja ilmapiirillä on selvä yhteys (Pearsonin korrelaatio 0,40), mutta erojakin oli.

Naisista 31 prosenttia (32 % vuonna 2013) oli uupunut harvoin tai ei koskaan. Viikoittain uupuneita oli 17 % ja päivittäin 5 % (16 % ja 3 %). Miehistä 36 prosenttia (37 %) oli uupunut harvoin tai ei koskaan. Viikoittain uupuneita miehiä oli 13 % ja päivittäin 4 % (13 % ja 5 %).

Ikäryhmittäin alle 30-vuotiaista harvoin tai ei koskaan uupuneita oli 56 prosenttia, viikoittain uupuneita 4 % ja päivittäin 4 %, 30–39-vuotiaissa harvoin tai ei koskaan uupuneita oli 33 prosenttia, viikoittain uupuneita 14 % ja päivittäin 5 %, 40–49-vuotiaissa harvoin tai ei koskaan uupuneita oli 28 prosenttia, viikoittain uupuneita 19 % ja päivittäin 5 % ja 50 vuotta täyttäneissä harvoin tai ei koskaan uupuneita oli 32 prosenttia, viikoittain uupuneita 16 % ja päivittäin 4 %.

Valtion museoiden työntekijöistä harvoin tai ei koskaan uupuneita oli 36 prosenttia, viikoittain tai päivittäin uupuneita 20 %. Kunnallisissa museoissa vastaavat luvut olivat 31 % ja 22 %, yksityisissä museoissa 33 % ja 19 %. Museotyypeittäin taidemuseoiden luvut olivat 32 % ja 25 %, kulttuurihistoriallisissa 31 % ja 19 % ja erikoismuseoissa 33 % ja 21 %. Isoissa museoissa luvut olivat 34 % ja 24 %, keskisuurissa 32 % ja 20 % sekä pienissä 31 % ja 19 %. Työtehtävittäin vähiten uupumus vaivaa avoinnapidon henkilökuntaa, 46 % ja 18 %, eniten kaikkia tehtäviä tekeviä 29 % ja 25 %.

Vakituisista työntekijöistä harvoin tai ei koskaan uupuneita oli 29 prosenttia, viikoittain uupuneita 18 % ja päivittäin 5 %. Epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevistä harvoin tai ei koskaan uupuneita oli 46 prosenttia, viikoittain uupuneita 10 % ja päivittäin 5 %.

16. Työn mielenkiintoisuus	2018	2013	2008
erittäin mielenkiintoinen	251 34 %	(27 %)	(24 %)
hyvin mielenkiintoinen	307 42 %	(46 %)	(44 %)
jokseenkin mielenkiintoinen	156 21 %	(24 %)	(27 %)
ei kovinkaan kiinnostava	16 2 %	(2 %)	(5 %)
ei lainkaan kiinnostava	2 0 %	(0 %)	(1 %)

Työn mielenkiintoisuudella on selvä yhteys siihen, kokiko työn vastaavan koulutusta (Pearsonin korrelaatio 0,32).

Työ oli erittäin tai hyvin mielenkiintoista museonjohtajista 89 prosentin (88 % vuonna 2013), esimiehistä 86 % (81 %), toimihenkilöistä 78 % (76 %) ja työntekijöistä enää 56 prosentin mielestä (54 %).

Valtion museoissa työskentelevien mielestä työ oli erittäin tai hyvin mielenkiintoista 74 prosentin (77 %) mielestä, kunnallisissa museoissa 78 % (74 %) ja yksityisissä museoissa 72 % mielestä (69 %). Museotyypeittäin vastaavat luvut olivat taidemuseoilla 76 % (73 %), kulttuurihistoriallisilla museoilla 78 % (77 %) ja erikoismuseoilla 72 % (64 %). Isoissa museoissa luku oli 77 %, keskisuurissa 73 % ja pienissä 79 %.

Työtehtävien perusteella mielenkiintoisimpia oli tutkimus-, asiantuntija ja viranomaistehtävät, joita tekevistä 87 prosenttia (85 % vuonna 2013) piti työtään joko erittäin tai hyvin mielenkiintoisena. Seuraavina tulivat hallinto 86 % (76 %), museopedagogiikka 84 % (84 %), tiedotus ja markkinointi 83 % (66 %), kaikkia työtehtäviä tekevät 77 % (68 %), kokoelmien hoito 73 % (75 %) sekä näyttelytoiminta 70 % (76 %). Avoinnapidon tehtäviä tekevistä 57 % (46 %) piti työtään hyvin tai erittäin mielenkiintoisena.

17. Johtaminen	2018	2013	2008
erinomainen	50 7 %	4 %	(6 %)
hyvä	334 46 %	46 %	(40 %)
tydyttävä	242 33 %	38 %	(40 %)
huono	106 14 %	12 %	(14 %)

Työpaikan johtamista koskevilla arvioilla oli hyvin vahva yhteys työpaikan ilmapiiriin (Pearsonin korrelaatio 0,68) ja selvä yhteys myös työntekijän uupumukseen (0,34). Yhteys työn mielenkiintoisuuteen oli loivempi (0,22).

Valtion museoiden työntekijöistä 52 % (42 % vuonna 2013) pitää työpaikkaansa erinomaisesti tai hyvin johdettuina. Kunnallisilla museoilla vastaava luku on 50 % (50 %) ja yksityisillä museoilla 57 % (51 %). Museotyypeittäin vertailtuna taidemuseoiden työntekijöistä 54 prosenttia (50 %) arvioi työpaikkansa johtamisen erinomaiseksi tai hyväksi, kulttuurihistoriallisissa museoissa 52 % (51 %) ja erikoismuseoissa 52 % (46 %). Museoiden koon mukaan tarkasteltuna isoissa museoissa luku oli 48 %, keskiuurissa 50 % ja pienissä 57 % – mutta on myös syytä huomata, että pienissä museoissa oli myös eniten johtajia vastaamassa kyselyyn.

Työtehtävien perusteella tyytyväisimpiä museoiden johtamiseen olivat totutusti hallinnossa työskentelevät, joista 72 prosentin mielestä johtaminen oli hyvää tai erinomaista (73 % vuonna 2013). Seuraavina tulivat avoinnappito 58 % (41 %), tutkimus 55 % (47 %), kaikkia tehtäviä tekevät 55 % (43 %), kokoelmien hoito 46 % (52 %), museo-opetus 44 % (47 %), tiedotus sekä markkinointi 39 % (43 %) ja viimeisenä näyttelytoiminta 39 % (44 %).

18. Museon vahvuudet		2018	2013	2008
Hyvät työtoverit	541	75 %	(74 %)	(72 %)
Kannustava ja rakentava palaute	128	18 %	(16 %)	(17 %)
Viihtyisä työympäristö	318	44 %	(47 %)	(50 %)
Työn arvostaminen	228	31 %	(27 %)	(27 %)
Toimiva tiedonkulku	44	6 %	(5 %)	(8 %)
Tasa-arvoinen ja avoin ilmapiiri	231	32 %	(30 %)	(26 %)
Selkeät työnkuvat	102	14 %	(18 %)	(20 %)
Motivoivat tavoitteet	209	29 %	(26 %)	(25 %)
Henkilöstön vaikutusmahdollisuudet	157	22 %	(19 %)	(20 %)
Toimiva hallinto	53	7 %	(6 %)	(7 %)
Suunnitelmallisuus	61	8 %	(8 %)	(9 %)
Osaavat esimiehet	64	9 %	(9 %)	(9 %)
Hyvä palkka	40	6 %	(4 %)	(3 %)
Ammattitaitoinen henkilöstö	333	46 %	(46 %)	(48 %)
Taloudelliset resurssit	61	8 %	(7 %)	(9 %)
Mahdollisuus kouluttautua	178	25 %	(28 %)	–
Pitkät työurat	155	21 %	–	–
19. Museon heikkoudet		2018	2013	2008
Työpaikkakiusaaminen	39	5 %	(6 %)	(6 %)
Palautteen puuttuminen	133	18 %	(22 %)	(25 %)
Epämukava työympäristö	62	9 %	(9 %)	(9 %)
Arvostuksen puute	197	27 %	(23 %)	(32 %)
Heikko tiedonkulku	291	40 %	(38 %)	(42 %)
Epätasa-arvoinen ilmapiiri	138	19 %	(21 %)	(25 %)
Epäselvät työnkuvat	221	31 %	(31 %)	(35 %)
Työllä ei tunnu olevan tavoitetta	70	10 %	(12 %)	(11 %)
Ei henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia	107	15 %	(15 %)	(21 %)
Liiallinen byrokratia	209	29 %	(33 %)	(31 %)
Työn järjestäytymättömyys	164	23 %	(22 %)	(25 %)
Huonot esimiestaidot	229	32 %	(31 %)	(33 %)
Pienet palkat	452	63 %	(61 %)	(67 %)
Henkilöstön heikko osaaminen	25	3 %	(3 %)	(4 %)
Museon pienet resurssit	333	46 %	(47 %)	(49 %)
Osaamisesta ei huolehdi	58	8 %	(6 %)	–
Työsuhteiden epävarmuus	122	17 %	–	–

Vahvuuksien ja heikkouksien listaukset käsittelevät samoja teemoja. Vastajat valitsivat keskimäärin 4,0 vahvuutta ja 3,9 heikkoutta, vielä vuonna 2008 heikkouksia valittiin hieman enemmän kuin vahvuuksia.

Hyvät työtoverit oli jälleen ylivoimaisesti suosituin museoiden vahvuuksista. Työpaikkakiusaamisen mainitsi 6 prosenttia naisista ja 4 prosenttia miehistä. Työtehtävittäin kiusaamista oli eniten avoinnapidossa.

Vuosien mittaan on tapahtunut pieniä muutoksia ja tässä tutkimuksessa kannustava ja rakentava palaute nähdään yhtä usein vahvuutena kuin palautteen puute heikkoutena. Tiedotusta tekevästä 41 % piti palautetta kannustavana, kun näyttelyissä vain 7 % – myös kokoelma- ja tutkimustyötä tekevät huomauttivat palautteen puuttumisesta. Miehet ja 2010-luvulla museouransa aloittaneet kokivat palautteen muita vastaajia myönteisemmin.

Viihtyisä työympäristö mainittiin hieman aiempaa harvemmin mutta yhä lähes joka toinen vastaaja piti sitä työpaikkansa vahvuutena. Viihtyisinä pidettiin erityisesti taidemuseoita ja valtion museoita. Työtehtävien mukaan jaoteltuna eniten eli 58 % avoinnapidossa työskentelevistä koki työympäristön viihtyisänä. Vastaavasti harvimmin työympäristön mainitsivat vahvuutena 36 % kokoelmatyötä tekevästä. Hyvällä työympäristöllä oli heikko tilastollinen yhteys hyvään työilmapiiriin.

Työn arvostus tai sen puute tulevat esiin yli puolessa vastauksista. Työn arvostus oli selvimmin yhteyksissä kysymyksiin ilmapiiristä ja johtamisesta. Arvostuksen puutteen mainitsivat useimmin museopedagogit 36 %, kokoelmat 31 % ja avoinnapito 30 %, kun tutkimuksen, tiedotuksen, näyttelyiden ja hallinnon vastauksissa vaihteluväli oli 21–24 %. Huomattavaa on kuitenkin se, että avoinnapidon arvostus näyttäisi kymmenessä vuodessa vahvistuneen selvästi.

Heikko tiedonkulku mainitaan huomattavasti useammin kuin toimiva tiedonkulku. Tiedonkululla on yhteys ilmapiiriin ja johtamiseen. Hallinnossa työskentelevistä vain 23 % mainitsi heikon tiedonkulun, kun pedagogiikassa sen näki ongelmaksi 53 % vastaajista. Vastaavasti isoissa museoissa sen valitsi 54 %, pienissä 35 %. Naisista 44 % moitti heikkoa tiedonkulkua, miehistä vain 25 %.

Tasa-arvoinen ja avoin ilmapiiri on kymmenessä vuodessa tullut selvästi yleisemmäksi ja ilmapiirin epätasa-arvoisuus harvinaistunut. Valtion museoissa tasa-arvoisen ilmapiirin mainitsi vahvuutena 38 % vastaajista, kun viisi vuotta sitten näin katsoi vain 19 %. Pienissä museoissa tasa-arvoisen ilmapiirin mainitsi 38 % vastaajista, isoissa 25 %.

Selkeät työnkuvat ovat muuttuneet harvinaisemmiksi kuin aiemmin. Selkeimpinä työnkuviaan pitivät kunnallisten museoiden työntekijät ja tutkimustyötä tekevät. Epäselviä työnkuvia moitti tiedotusta ja markkinointia tekevästä joka toinen.

Motivoivat tavoitteet mainitsi aiempaa useampi vastaaja ja vain harva kokee, ettei omalla työllä olisi tavoitetta. Eri tehtävien parissa työskentelevät mainitsivat motivoivat tavoitteet lukuun ottamatta avoinnapitoa, jossa työskentelevistä vain 15 % mainitsi ne museon vahvuutena. Tavoitteita useimmin, 38 %, kiittivät näyttelyitä tekevät.

Henkilöstön vaikutusmahdollisuudet mainittiin hieman niiden puutetta useammin ja niillä oli selvä yhteys työilmapiiriä ja johtamista koskeviin kysymyksiin. Kunnallisten museoiden työntekijöistä 22 % mainitsi vaikutusmahdollisuudet vahvuutena ja 16 % heikkoutena, yksityisillä museoilla luvut olivat 22 % ja 12 %. Valtion museoiden työntekijöistä näkemykset menivät tasan: 13 % ja 13 %. Omistuspohjaa enemmän tulosta selitti museon koko: isoissa museoissa luvut olivat 13 % ja 21 %, keskiuurilla jo kääntäen 19 % ja 15 %, mutta pienillä huomattavasti paremmat 29 % ja 10 %.

Varsin harvinaiselta vaikuttavan toimivan hallinnon vastaparina oli liiallinen byrokratia, jonka mainitsi liki kolmannes vastaajista. Byrokratian mainitsi 54 % valtion museoiden työntekijöistä, 36 % kunnallisissa museoissa ja 9 % yksityisissä museoissa. Isoissa museoissa byrokratian muisti 42 %, keskisuurissa 25 % ja pienissä 23 %. Työtehtävittäin tarkasteluna eniten byrokratiaa moittivat museopedagogit.

Myös suunnitelmallisuus mainittiin harvoissa vastauksissa, mutta työn järjestäytymättömyyttä moitti useampi kuin joka viides vastaaja. Asia harmitti eniten tiedotusta tekeviä, vähiten avoinnapitoa. Työn järjestäytymättömyyttä esiintyi vähiten valtiolla ja eniten yksityisissä museoissa.

Osaavat esimiehet mainittiin harvoin verrattuna joka kolmannen vastaajan korostamiin huonoihin esimiestaitoihin. Huonoihin esimiestaitoihin kiinnitettiin jokseenkin yhtä paljon huomiota erilaisissa museoissa, isoissa hieman enemmän kuin pienissä. Naiset arvostelivat esimiestaitoja miehiä enemmän.

Palkkauksen näki lähes kaksi kolmesta vastaajasta työpaikkansa heikkoutena ja vain kourallinen vastaajia piti sitä museonsa vahvuutena. Kun verrataan eri vastausvaihtoehtoja keskenään, pienillä palkkoilla ei näyttäisi olevan sanottavaa yhteyttä muihin yksittäisiin kysymyksiin. Tyytymättömiä palkkaansa olivat kunnallisten ja taidemuseoiden työntekijät. Valtiolla vain 26 % moitti palkkaansa.

Ammattitaitoisen henkilöstön näki vahvuutena lähes joka toinen vastaaja ja vain murto-osa piti osaamista museonsa heikkoutena. Hallinnossa työskentelevistä 61 % ja kokoelmissa 52 % mainitsi ammattitaitoisen henkilöstön vahvuutena, avoinnapidossa työskentelevistä vain 35 %. Isoissa museoissa ammattitaitoisen henkilöstön valitsi 55 % mutta pienissä enää 39 %.

Museon vahvuutena vain harva piti taloudellisia resursseja – heikkoudeksi sen mainitsi lähes joka toinen vastaaja. Heikoilla resursseilla oli kiinnostava yhteys tasa-arvoiseen ja avoimeen ilmapiiriin: heikot resurssit valinneet vastaajat pitivät muita useammin avointa ilmapiiriä museonsa vahvuutena. Museon vaatimattomista resursseista huomautettiin erityisesti pienissä museoissa: isoissa museoissa vain 22 % pahoitteli resursseja, keskisuurissa 45 % ja pienissä peräti 60 %. Museotyypeittäin vertailtuna taidemuseoiden vastaajat olivat tyytyväisimpiä resursseihinsa.

Lähes kolmasosa vastaajista piti koulutusmahdollisuuksia museon vahvuutena, vain harvat vastaajat pitivät ongelmana, että koulutukseen ei pääse. Tulokset ovat tosin hieman heikentyneet viidessä vuodessa. Erilaisten museoryhmien välillä ei ollut selkeitä eroja. Tyypillisemmin koulutuksen näkivät vahvuutena esimiehet ja naiset, kun taas työntekijätehtävissä olevat ja miehet pitivät koulutusmahdollisuuksia harvemmin työpaikkansa vahvuutena.

Työsuhteiden epävarmuuden ja pitkät työurat mainitsi lähes yhtä moni vastaaja – nuoremmat ja lyhyemmän museouran tehneet painottivat epävarmuutta, varttuneemmat arvostivat taas työuria. Pitkiä työuria kiiteltiin erityisesti kunnissa ja työsuhteiden epävarmuudesta olivat huolestuneimpia valtion työntekijät. Vakituksista työntekijöistä työsuhteiden epävarmuuden mainitsi vain 7 %, kun epätyypillisissä työsuhteissa olevista 63 %. Tämä heijastunee myös siihen, että työtehtävittäin epävarmuudesta oltiin eniten huolissaan tutkimuksessa ja avoinnapidossa, vähiten näyttelyissä ja hallinnossa.

20. Seksuaalinen häirintä	2018
ei ole kokenut	697 95 %
on kokenut	35 5 %

Kyselyssä selvitettiin, ovatko vastaajat kokeneet seksuaalista häirintää viimeisen kahden vuoden aikana. Taloustutkimus teetti helmikuussa 2018 laajan kyselytutkimuksen työelämän seksuaalisesta häirinnästä EK:n tilauksesta. Tämän kyselyn mukaan 7 % työikäisistä oli kokenut häirintää samalla ajanjaksolla.

Museoväki'18-tutkimuksen mukaan museoalalla työskentelevistä naisista 5 % ja miehistä 3 % oli kokenut seksuaalista häirintää. Taloustutkimuksella sukupuolten mukaan ryhmitellyt luvut olivat 12 % ja 2 %. Kuitenkin iän mukaan tarkasteltuna alle 40-vuotiaista museoalan naisista noin 12 prosenttia oli kokenut seksuaalista häirintää viimeisen kahden vuoden aikana ja miehistä kuusi prosenttia. Yli 40-vuotiaista seksuaalista häirintää oli kokenut kaksi prosenttia sukupuolesta riippumatta. Kun museoalan ikärakenne huomioidaan, tulokset ovat jokseenkin linjassa Taloustutkimuksen tuloksien kanssa.

Häirintää esiintyy kaikenlaisissa museoissa, mutta työtehtävittäin se on yleisintä avoinnapidossa ja museopedagogiikassa, jossa noin 9 % työntekijöistä on kohdannut viimeisen kahden vuoden aikana häirintää. Muissa tehtävissä osuus vaihtelee 2–4 prosentin välillä. Häirintää kohtasi 6 % työntekijöistä, 5 % toimihenkilöistä, 4 % esimiehistä ja prosentti johtajista. Vakituksissa työsuhteissa olevista häirintää koki 4 % mutta jopa 8 % niistä, jotka työskentelivät epätyypillisissä työsuhteissa.

21. Kuka syyllistyi häirintään?	2018	
toinen työyhteisön jäsen	11	32 %
esimies tai vastaava	3	9 %
museokävijä	9	26 %
asiakas- tai yhteistyötahon edustaja	17	50 %
omistajatahon edustaja	0	0 %
muu	2	6 %

Taloustutkimuksen selvityksessä häiritsijä oli 60 % tapauksista asiakas, ei työkaveri tai esimies. Myös museoalalla vain joka kolmas tapaus oli työyhteisön sisäinen, tavallisesti häiritsijä tuli työyhteisön ulkopuolelta.

Häirintätapauksia on sen verran vähän, että niiden erittely on tilastollisesti jo verraten epäluotettavaa. Museon koon perusteella voidaan kuitenkin todeta, että asiakas- tai yhteistyötahojen edustajat syyllistyivät häirintään tavallisimmin pienissä museoissa. Vastaavasti työyhteisöjen sisällä tapahtuva häirintä oli leimallisesti suurten museoiden ongelma. Museokävijöiden häirintä kohdistui liki yksinomaan alle 40-vuotiaisiin naisiin.

20. Häirinnästä ilmoittaminen	2018	
en ilmoittanut	24	69 %
kyllä ilmoitin	11	31 %

Taloustutkimuksen selvityksen mukaan 58 % ei ilmoittanut häirinnästä lainkaan. Museoalalla luku on hieman korkeampi, joskin vastaajamäärä on pieni. Vakituksessa työsuhteessa olevista 40 % ilmoitti häirinnästä, yhdeksästä määräaikaissa työsuhteessa olevasta vastaajasta ei yksikään.